

A photograph of a rocky coastline with a sea stack in the distance under a cloudy sky. The text is overlaid on the image.

Fokus på tværfagligt samarbejde

Årsdag i DMCG-PAL 2016

Dorit Simonsen
Hospiceleder
Hospice Djursland

”En af livets hemmeligheder er at
gøre snublesten til trædesten”

Amerikansk ordsprog

”At gøre det som før var en hindring til et
springbræt”

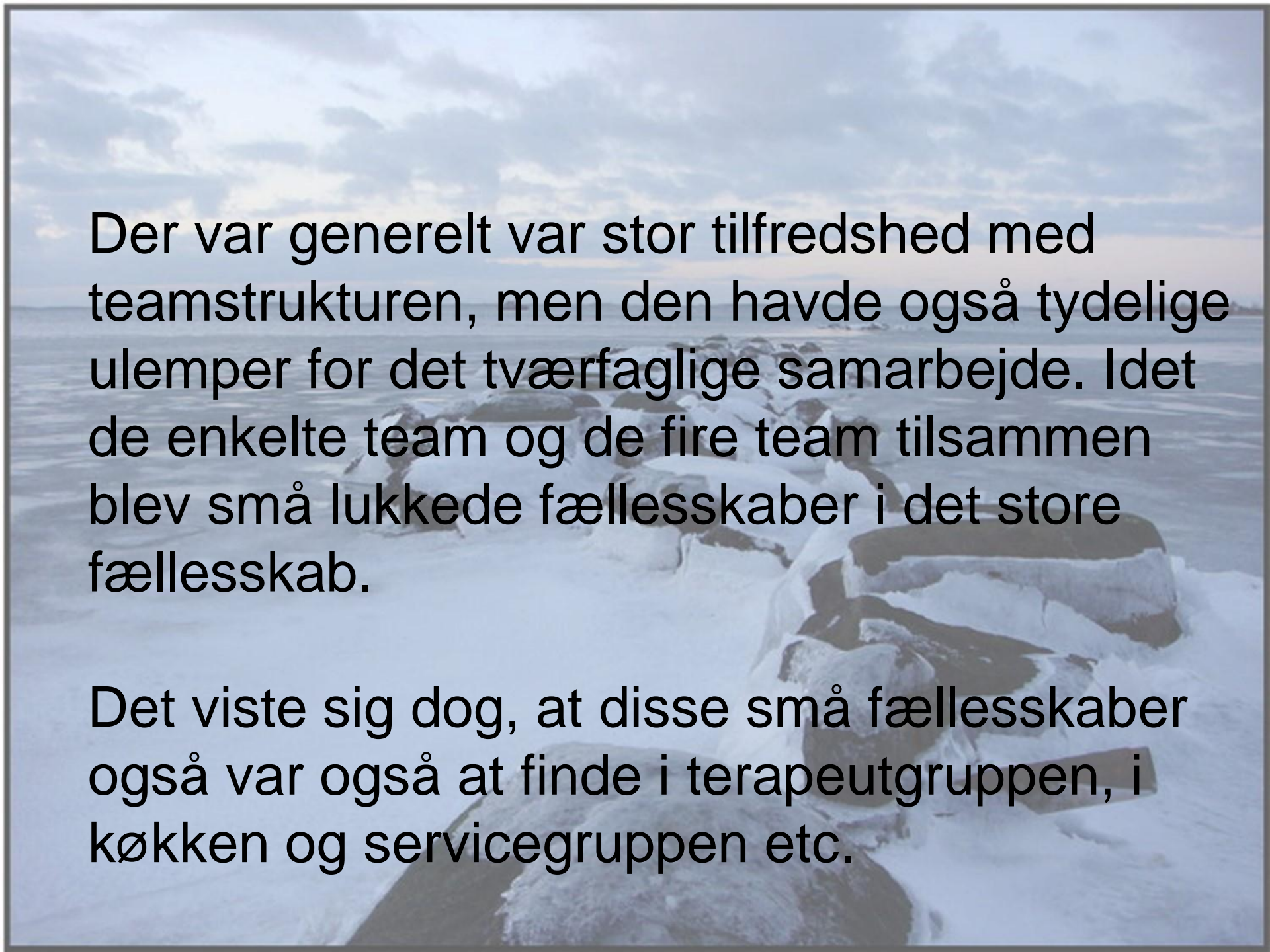
Hospitalspræst Steen Bonde

A white door with a silver handle is centered in the image. The door is set against a background of a snowy landscape with a cloudy sky. The text "sorry closed" is written in a stylized, italicized font across the door.

sorry closed

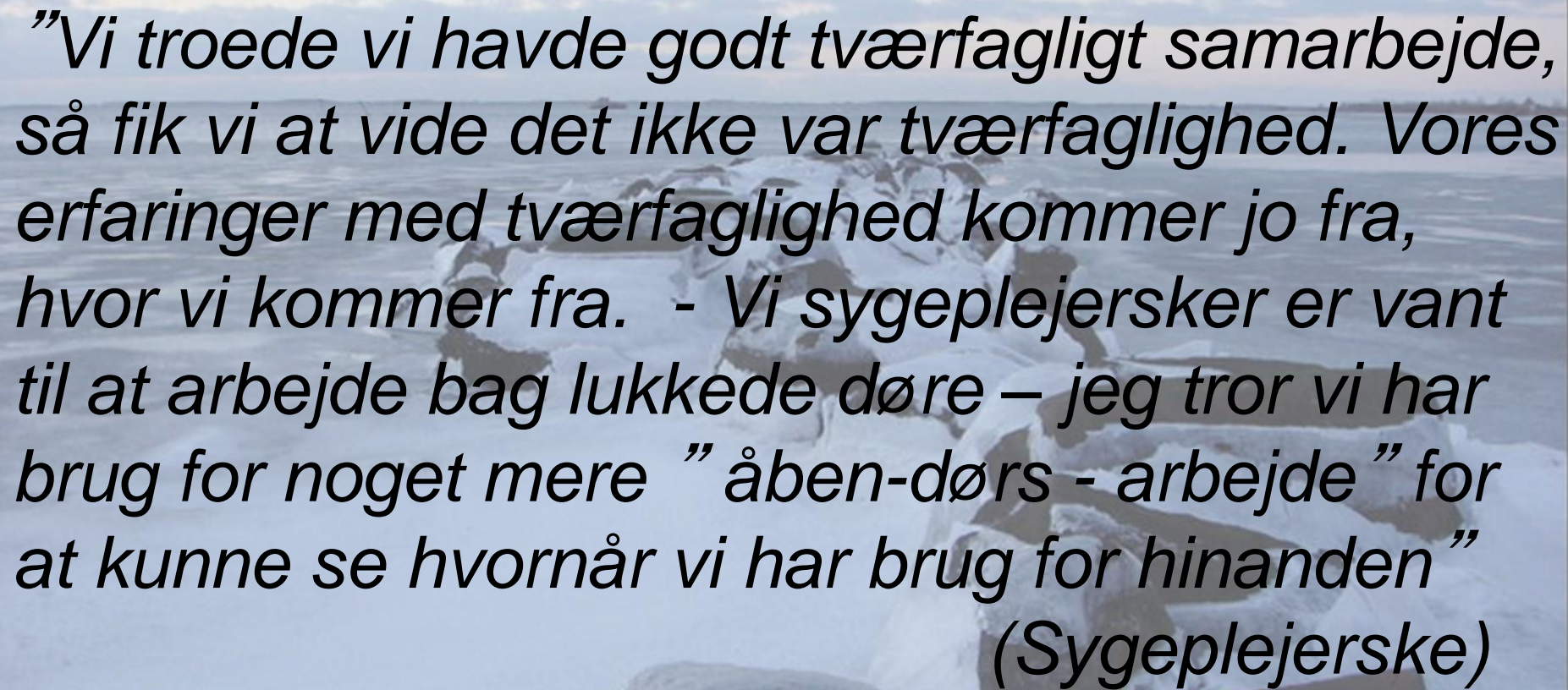
Dette blev vores snublesten....

-
- Vi havde i 2011 indført teamstruktur i sygeplejegruppen, som nu bestod af 4 team med ca. 7 sygeplejersker i hvert team
 - I forbindelse med en evaluering af denne struktur i 2012, åbenbarede der sig nogle problemer med det tværfaglige samarbejde.

Der var generelt var stor tilfredshed med teamstrukturen, men den havde også tydelige ulemper for det tværfaglige samarbejde. I det de enkelte team og de fire team tilsammen blev små lukkede fællesskaber i det store fællesskab.

Det viste sig dog, at disse små fællesskaber også var også at finde i terapeutgruppen, i køkkenen og servicegruppen etc.

*”Vi troede vi havde godt tværfagligt samarbejde, så fik vi at vide det ikke var tværfaglighed. Vores erfaringer med tværfaglighed kommer jo fra, hvor vi kommer fra. - Vi sygeplejersker er vant til at arbejde bag lukkede døre – jeg tror vi har brug for noget mere ”åben-dørs - arbejde” for at kunne se hvornår vi har brug for hinanden”
(Sygeplejerske)*

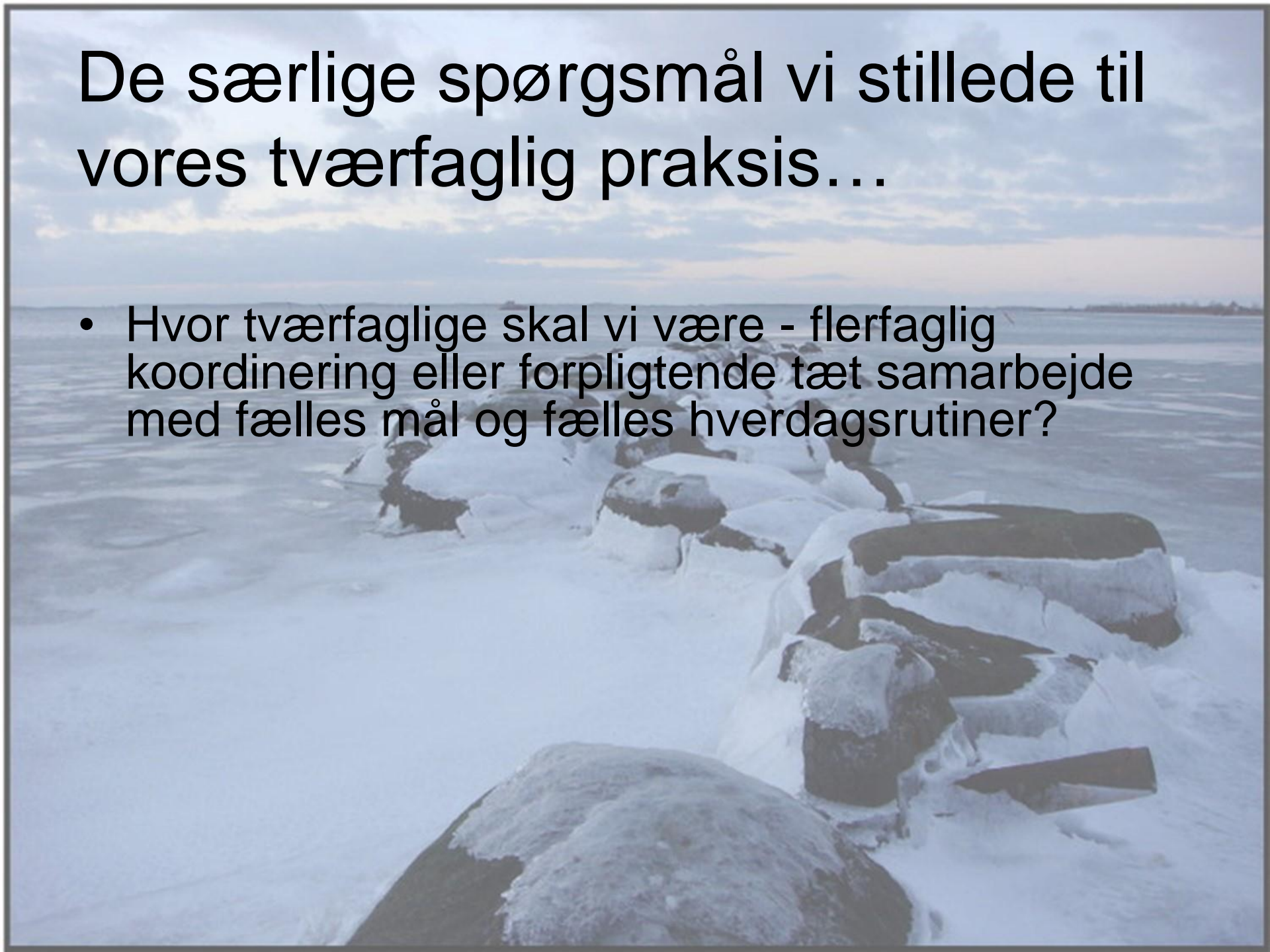
A photograph of a rocky coastline. The foreground shows large, dark rocks partially covered in white foam from crashing waves. The sea extends to the horizon under a sky filled with soft, grey clouds. The overall tone is cool and somewhat somber.

Denne opdagelse blev vores springbræt til

Projekt tværfaglighed
på Hospice Djursland

De særlige spørgsmål vi stillede til vores tværfaglig praksis...

- Hvor tværfaglige skal vi være - flerfaglig koordinering eller forpligtende tæt samarbejde med fælles mål og fælles hverdagsrutiner?

De særlige spørgsmål vi stillede til vores tværfaglig praksis...

- Hvor tværfaglige skal vi være - flerfaglig koordinering eller forpligtende tæt samarbejde med fælles mål og fælles hverdagsrutiner?
- Hvilke udfordringer er der i de tværfaglige kulturmøder mellem faggrupperne – fx roller/positioner, arbejdsrutiner, forskelligt sprog?

De særlige spørgsmål vi stillede til vores tværfaglig praksis...

- Hvor tværfaglige skal vi være - flerfaglig koordinering eller forpligtende tæt samarbejde med fælles mål og fælles hverdagsrutiner?
- Hvilke udfordringer er der i de tværfaglige kulturmøder mellem faggrupperne – fx roller/positioner, arbejdsrutiner, forskelligt sprog?
- **Hvordan understøtter organiseringen tværfaglighed? Rum, møder, teamorganisering mm**

De særlige spørgsmål vi stillede til vores tværfaglig praksis...

- Hvor tværfaglige skal vi være - flerfaglig koordinering eller forpligtende tæt samarbejde med fælles mål og fælles hverdagsrutiner?
- Hvilke udfordringer er der i de tværfaglige kulturmøder mellem faggrupperne – fx roller/positioner, arbejdsrutiner, forskelligt sprog?
- Hvordan understøtter organiseringen tværfaglighed? Rum, møder, teamorganisering mm
- **Hvordan skal tværfaglighed ledes?**

Projekt tværfaglighed på Hospice Djursland

Udviklingsprojektet blev gennemført fra august 2013 – juni 2014 med en ekstern konsulent Eva just tilknyttet og en styregruppe, bestående af medarbejdere og ledelse som tovholder for processen.

I løbet af de 10 måneder blev der defineret en række temaer knyttet til hverdagen i organisationen, som skulle styrkes i forhold til tværfaglighed.

Definition af begreber

Flerfaglighed

Flerfaglighed handler om koordinering, dvs. at forskellige faggrupper, som har deres primære tilknytning i et monofagligt praksisfællesskab (f.eks. plejepersonale eller fysioterapeuter) og geografisk er adskilt fra de andre grupper, koordinerer og samarbejder med andre faggrupper om patienterne.

Definition af begreber

Tværfaglighed

Tværfaglighed er en mere forpligtende samarbejdsform, hvor faggrupperne er knyttet sammen i et tværfagligt praksisfællesskab med fælles mål, fælles arbejdsrutiner samt ofte også fælles geografi.

Det tværfaglige praksisfællesskab

Her startede vi.... - vi opdagede at vi primært havde taget den samarbejdsform med som vi kendte fra den traditionelle sygehusstruktur.

”Jeg i mig”

Vi var mest forankret i vores egen selvforståelse/
forforståelse/antagelser

Vi bekræfter det vi ved – downloader vores
professionserfaringer

Formål med udviklingsprojektet

- At styrke den tværfaglige indsats overfor patienterne og de pårørende, dvs. større opmærksomhed på at inddrage relevante faggrupper i alle patientforløb
- At styrke den gensidige forståelse for såvel individuelle fagpersoners - som faggruppers særlige ressourcer og forskellighed
- At udvikle eksisterende møde- og samarbejdsrelationer, samt evt. afprøve nye former

Formål med udviklingsprojektet

- At udvikle metoder til at arbejde mere bevidst med tværfaglig læring, fx at styrke tværfaglig kommunikation gennem kritisk refleksion og gensidig feed-back
- At styrke og forankre den tværfaglige udvikling i hverdagen på Hospice Djursland

Tværfaglig intelligens

Udviklingsprojektet havde sit teoretiske udgangspunkt i en model for udvikling af "tværfaglig intelligens" - En læreproces, der sættes fokus på det konkrete samspil mellem faggrupperne i en række situationer.

Tværfaglig intelligens rummer **fire dimensioner**, som hver især har betydning for at udvikle en intelligent tværfaglighed, dvs. at styrke kapaciteten til at udnytte den eksisterende erfaring og viden til at løse opgaverne i et tværfagligt perspektiv

```
graph TD; A((Engagement, Værdier & Viden)) --> B((Kulturforståelse)); B --> C((Organisering & Ledelse)); C --> D((Kommunikation & Facilitering)); D --> A;
```

Engagement,
Værdier &
Viden

Kommunikation
&
Facilitering

Kulturforståelse

Organisering
& Ledelse

Engagement, værdier og viden

Handler om at sætte fokus på at udvikle et fælles tværfagligt grundlag, f.eks. fælles værdier og mål, fælles viden, som kan være kliniske retningslinjer, der er omsat til scoringsredskaber samt fælles arbejdsrutiner.

Det handler også om et følelsesmæssigt engagement i hinanden, dvs. at have lyst og vilje til at skabe resultater sammen på trods af forskellige faglige perspektiver

Kulturforståelse

Er at se faggrupperne som kulturelt forskellige med hver sin indbyggede faglige logik og hver sit sprog. Mødet mellem forskellige faggrupper kræver derfor både viden, tolerance og nysgerrighed

Organisation og Ledelse

Organisering og ledelse af tværfaglighed handler om at skabe gode rammer, så faggrupperne mødes, udveksler synspunkter og når frem til et fælles handlingsgrundlag.

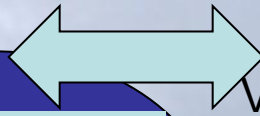
Det kan være forskellige former for møder og konferencer, men også den daglige organisering, fælles geografi/rum, håndtering af konflikter m.m.

Kommunikation og facilitering

Kommunikation og facilitering af tværfaglige processer er det, der binder tingene sammen, f.eks. at facilitere tværfaglige konferencer så alle faggrupper får plads.

Det kan handle om at undersøge situationer, hvor der er uenighed mellem faggrupperne, forskellige sproglige udtryk

Engagement,
Værdier &
Viden

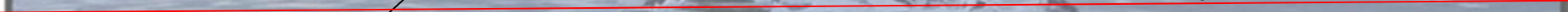
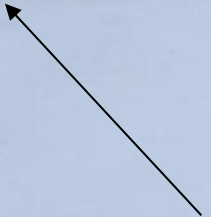
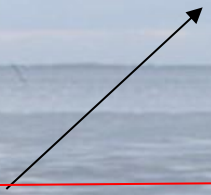

Vi har arbejdet meget med denne dimension. Vi har fælles fagligt værdigrundlag, kliniske retningslinjer, scoringsredskaber, og S-tilgangen som fælles afsæt til vurdering af patientens helhedssituation

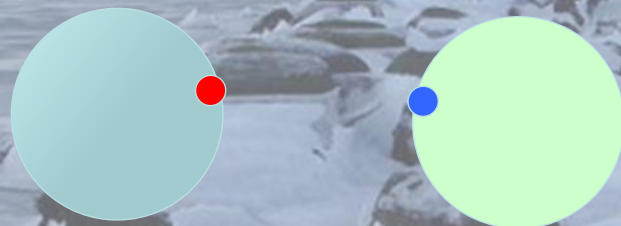
Kommunikation
&
Facilitering

Kulturforståelse

Organisering
& Ledelse

Større åbenhed – vi blev nødt til at se på hinanden og hinandens ageren – vide hvornår vi hver især skulle træde til

”Jeg i det”

Vi orienterer os i omverdenen – uden at sætte os i de andres sted. Vi er optaget af hvad der sker og hvornår det er vores tur – hvornår vores profession kommer i spil

Det vi valgte at fokusere på var at..

- At styrke tværfaglighed i visitation og modtagelse
- At udvikle den tværfaglige konference
- Tværfaglig supervision
- Tværfaglige refleksionsmøder og undervisning
- Tværfaglige udviklingssamtaler
- At udvikle vores feed-back kultur
- At opøve vores nysgerrighed på hinanden

At styrke tværfaglighed i visitation og modtagelse

Udfordringen –

At have tilstrækkelig adgang til de forskellige fagpersonressourcer, fordi flere faggrupper arbejder på deltid

At undersøge om det gør en forskel for patienten og de pårørende

Det vi valgte at fokusere på var at..

- At styrke tværfaglighed i visitation og modtagelse
- **At udvikle den tværfaglige konference**
- Tværfaglig supervision
- Tværfaglige refleksionsmøder og undervisning
- Tværfaglige udviklingssamtaler
- At udvikle vores feed-back kultur
- At opøve vores nysgerrighed på hinanden

Den tværfaglige konference

- Udfordringen-
 - Det er en kulturel udfordring for nogle af faggrupperne, som pr. tradition har haft en mere fortællende måde at nå frem til afklaring af et forløb på.
 - Vi når fire patienter pr. konference, må derfor prioriterer – ikke alle patienter når at blive konfereret
 - Det kræver en stram styring – der skal være plads til refleksion
 - Vi har ikke patienter og pårørende med

A photograph of a rocky coastline. In the foreground, several large, dark rocks are partially covered in white snow or ice. The sea is visible in the middle ground, with a small, isolated rock formation (sea stack) in the distance. The sky is filled with soft, grey clouds, suggesting an overcast day. The overall color palette is muted, with greys, blues, and whites.

”Vi har for lidt tid til at fremlægge, og vi savner at have tid til at fortælle historier og diskuterer patienterne”

Sygeplejerske

Det vi valgte at fokusere på var at..

- At styrke tværfaglighed i visitation og modtagelse
- At udvikle den tværfaglige konference
- **Tværfaglig supervision**
- Tværfaglige refleksionsmøder og undervisning
- Tværfaglige udviklingssamtaler
- At udvikle vores feed-back kultur
- At opøve vores nysgerrighed på hinanden

Tværfaglig supervision

- Udfordringen –
 - At en enkelt faggruppe mere sammen med en gruppe af sygeplejersker ikke skaber den store, brede tværfaglige indsigt

Det vi valgte at fokusere på var at..

- At styrke tværfaglighed i visitation og modtagelse
- At udvikle den tværfaglige konference
- Tværfaglig supervision
- **Tværfaglige refleksionsmøder og undervisning**
- Tværfaglige udviklingssamtaler
- At udvikle vores feed-back kultur
- At opøve vores nysgerrighed på hinanden

Tværfaglig refleksionsmøder og undervisning

- Udfordringer

- Der er simpelthen for få refleksionsmøder!

- Der dukker altid en del positive fortællinger op, som handler om at få øje på, hvordan en anden faggruppes indsats virker

- Man får her mulighed for at reflektere over, hvad de øvrige faggrupper især er optaget af i fortællingen og den resonans, det skaber i forhold til egne erfaringer

Det vi valgte at fokusere på var at..

- At styrke tværfaglighed i visitation og modtagelse
- At udvikle den tværfaglige konference
- Tværfaglig supervision
- Tværfaglige refleksionsmøder og undervisning
- **Tværfaglige udviklingssamtaler**
- At udvikle vores feed-back kultur
- At opøve vores nysgerrighed på hinanden

Tværfaglig udviklingssamtale

- Udfordringen –
 - Tværfaglige udviklingssamtaler tager tid og alle medarbejdere har også ret til en individuel samtale med deres leder

Tværfaglige udviklingssamtaler

” De har fået mere øje på hinanden. Der er ingen tvivl om, at tværfaglige udviklingssamtaler har givet medarbejderen rigtig god mulighed for at se og høre noget, de ellers ikke ville have set og hørt fra deres kollegaer”

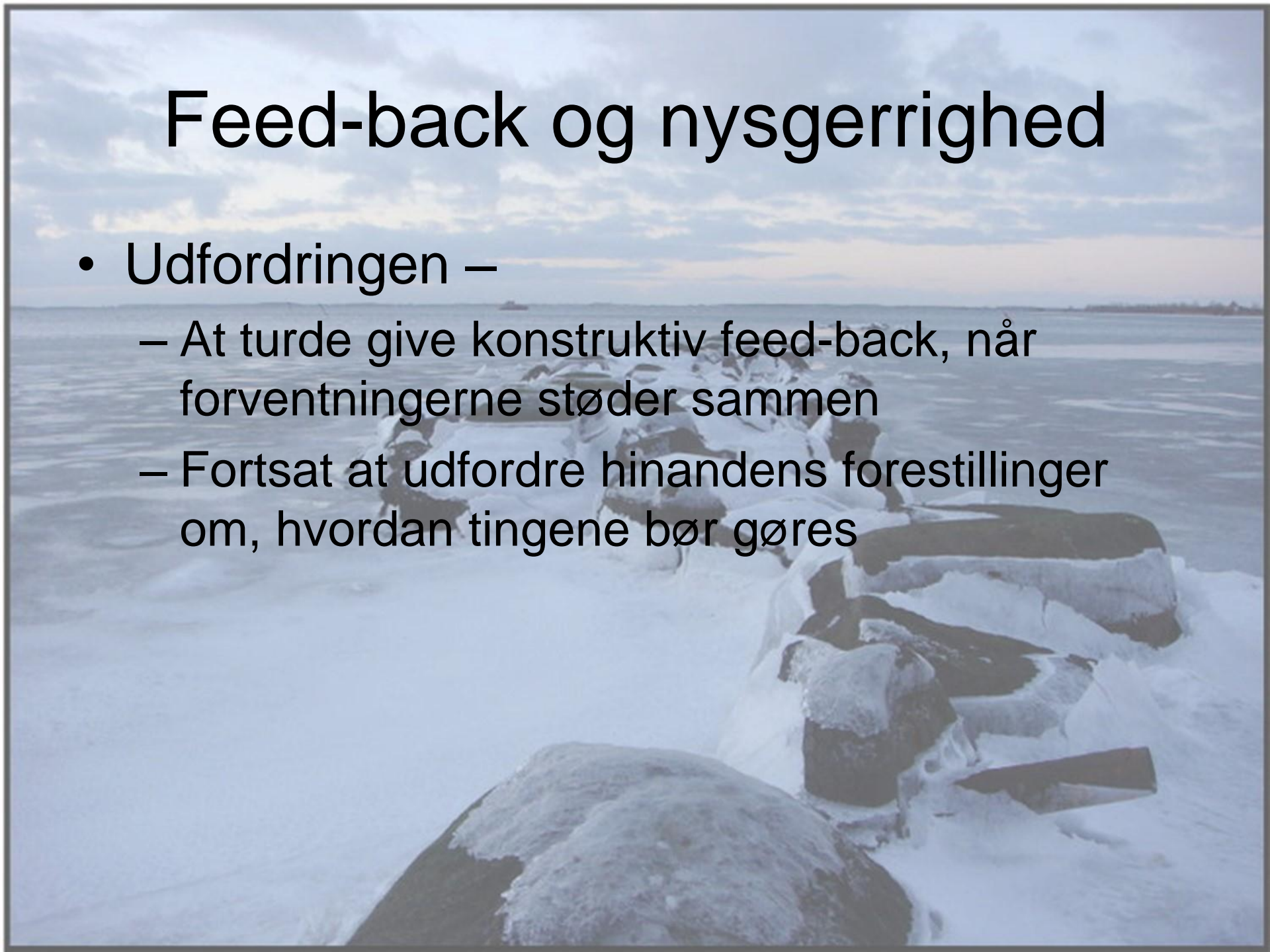
Hospiceleder

Det vi valgte at fokusere på var at..

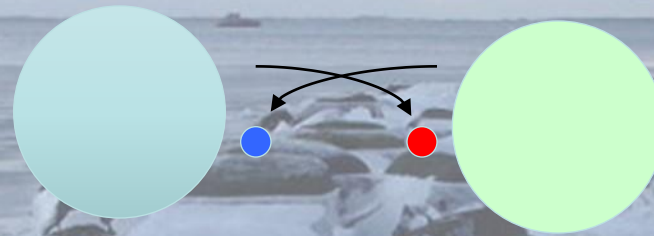
- At styrke tværfaglighed i visitation og modtagelse
- At udvikle den tværfaglige konference
- Tværfaglig supervision
- Tværfaglige refleksionsmøder og undervisning
- Tværfaglige udviklingssamtaler
- At udvikle vores feed-back kultur
- At opøve vores nysgerrighed på hinanden

Feed-back og nysgerrighed

- Udfordringen –
 - At turde give konstruktiv feed-back, når forventningerne støder sammen
 - Fortsat at udfordre hinandens forestillinger om, hvordan tingene bør gøres

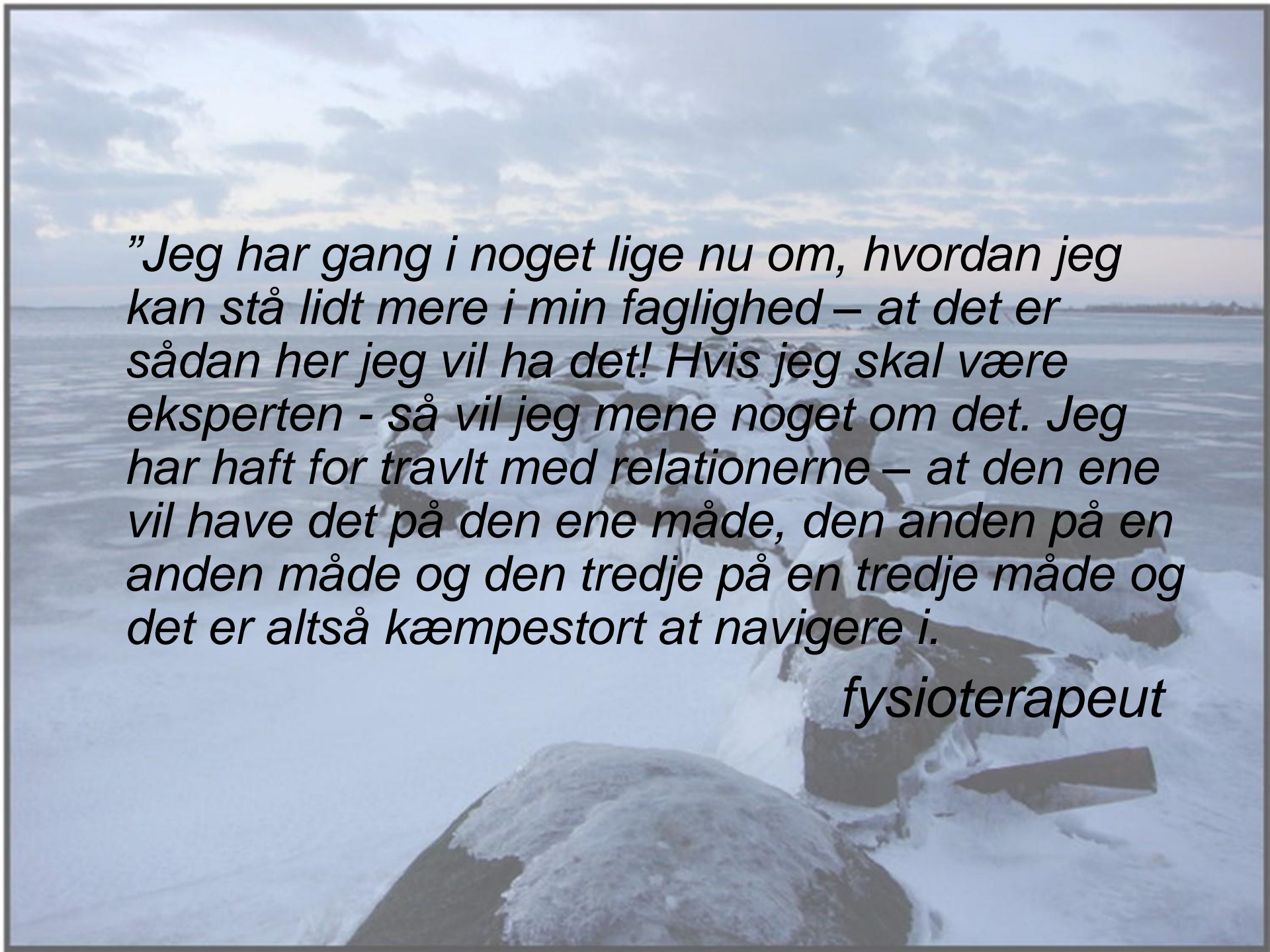

De tværfaglige tiltag

”Jeg i dig”

Vi er i stand til at sætte os ud over egen profession og interessere os for de andres, ligesom vi kan sætte andre ind i egen profession

”Jeg har gang i noget lige nu om, hvordan jeg kan stå lidt mere i min faglighed – at det er sådan her jeg vil ha det! Hvis jeg skal være eksperten - så vil jeg mene noget om det. Jeg har haft for travlt med relationerne – at den ene vil have det på den ene måde, den anden på en anden måde og den tredje på en tredje måde og det er altså kæmpestort at navigere i.

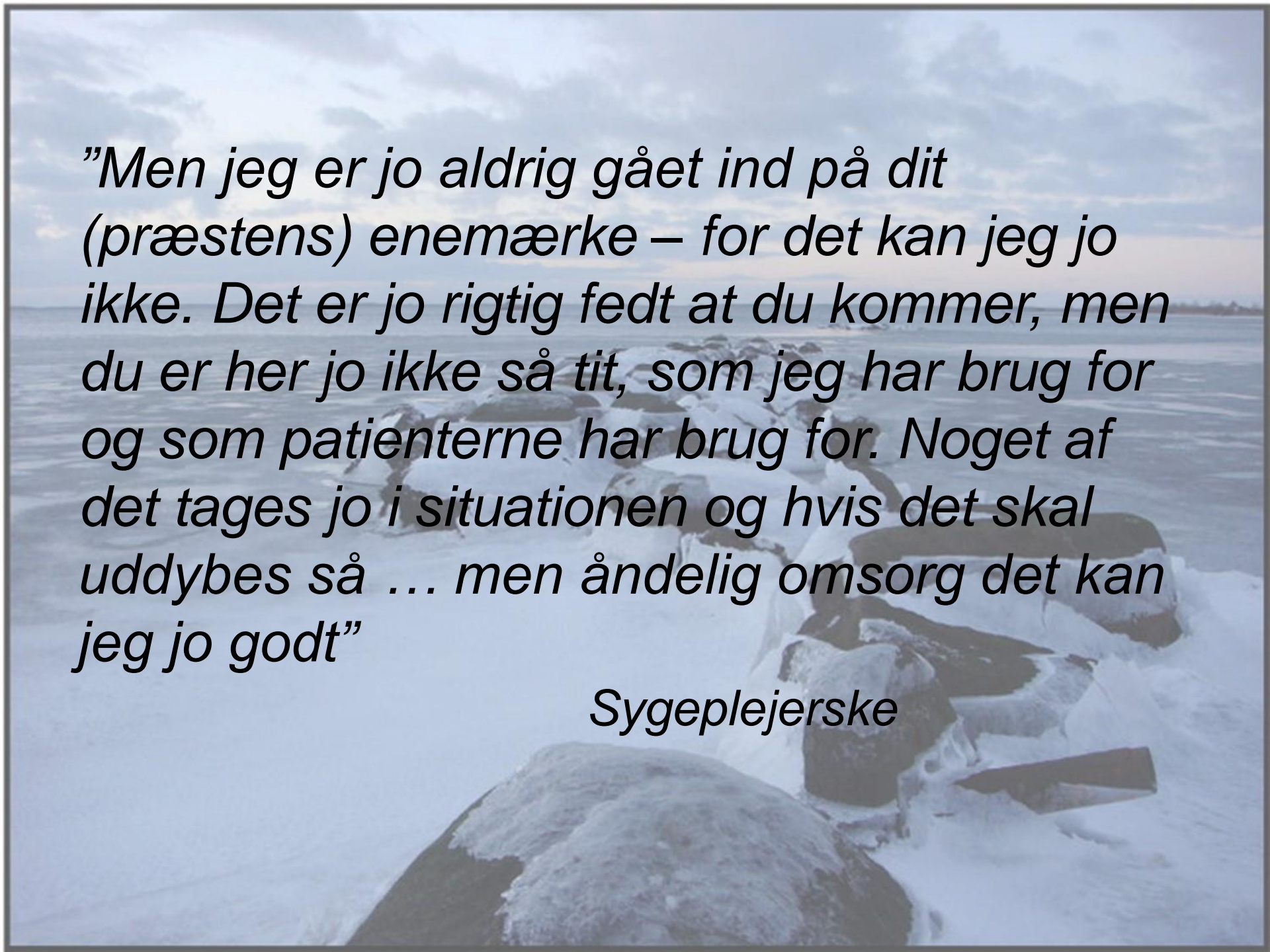
fysioterapeut

” Nogle gange står jeg på den lille flise her i huset hvor der står åndelig omsorg- og der står også 30 sygeplejersker på den flise - så det er sådan et billede af den frustration jeg kan have.

Det handler jo også rigtig meget om relationer. Lige præcis mit fagområde er jo lidt anderledes... er mere flagrende.

30 mand på den samme flise – tænker jeg nogle gange – kan de ikke stå på de andre fliser?”

Præst

”Men jeg er jo aldrig gået ind på dit (præstens) enemærke – for det kan jeg jo ikke. Det er jo rigtig fedt at du kommer, men du er her jo ikke så tit, som jeg har brug for og som patienterne har brug for. Noget af det tages jo i situationen og hvis det skal uddybes så ... men åndelig omsorg det kan jeg jo godt”

Sygeplejerske

Hvad har vi opnået?

- Vi har klart opnået en større professionel klarhed om egen profession og større viden om de andre professioner
- Det har givet et bedre, sundere og et mere udviklende arbejdsmiljø
- Vi er ikke i tvivl om at det har været med til at højner den faglige standard – fordi vi opnår mere end de enkelte professioner kan give til sammen
- Og vi tror på, at det har givet bonus overfor patienten og familien
-OG vi har fortsat et stort arbejde foran os